

Zástavní právo Zadržovací právo

Doc. JUDr. Filip Melzer, LL.M., Ph.D.
PrF MU, Brno

POJEM ZÁSTAVNÍHO PRÁVA

- **zajišťovací věcné právo k věci cizí (§ 1309 an.)**
- **vymezení**
 - při zajištění dluhu zástavním právem vznikne věřiteli oprávnění, nesplní-li dlužník dluh řádně a včas, **uspokojit se z výtěžku zpeněžení zástavy** do ujednané výše, a není-li tato ujednána, do výše pohledávky s příslušenstvím ke dni zpeněžení zástavy (§ 1309)
- **smysl a účel**
 - způsob věcného zajištění věřitele (pohledávky, resp. dluhu)
 - na (části) majetku obligačního dlužníka či třetí osoby, tj. na věci (tzv. zástava) je zřízeno věcné právo s **účinky erga omnes**. Všechny třetí osoby jsou povinny toto právo respektovat, a to bez ohledu na to, kdo je vlastníkem zástavy (ZP sleduje věc jako právní závada)

FUNKCE

- **funkce ZP**
 - *zajišťovací*
 - *uhrazovací*
- **zajišťovací funkce**
 - věřitel má cizí věc, která slouží k zajištění jeho pohledávky
 - jistota věřitele, ze které se může uspokojit pro případ dlužníkovy prodlení se splněním dluhu
 - Motivace k plnění pro dlužníka
- **uhrazovací funkce**
 - v případě prodlení dlužníka může věřitel zpeněžit zástavu a uspokojit se z výtěžku zpeněžení (tzv. náhradní uspokojení věřitele)

PRINCIPY

- **principy ZP**
 - *akcesorita a subsidiarita*
- **akcesorita** (neplatí však absolutně)
 - **existenční a funkční (hospodářská) závislost ZP na zajišťované pohledávce**
 - bez primární (hlavní, zajištěné) pohledávky (primárního právního vztahu) nemůže dojít ke vzniku ZP (výjimky)
 - ZP sleduje právní osud hlavní pohledávky
 - **nepřevoditelnost ZP bez současného převodu hlavní pohledávky** (srov. § 1880 odst. 1 – postoupení pohledávky)
 - ZP může vzniknout max. v rozsahu zajištěné pohledávky (resp. v rozsahu menším)

DRUHY ZP

- **subsidiarita**
 - skutečnost, že účinky zástavního práva mohou nastat až v okamžiku prodlení dlužníka s plněním dluhu
 - ZP nastupuje jako podpůrný (subsidiární), tj. náhradní zdroj uspokojení věřitele (není však třeba vést neúspěšně exekuci na obligačního dlužníka)
 - 30denní lhůta: šance na splnění (§ 1364)
- **druhy ZP dle různých kritérií**
 - *na věcech movitých* (ruční ZP – *pignus*)
 - *na věcech nemovitých* (hypotekární ZP – hypotéka)

- *simultánní (vespolné) ZP* (§ 1345) – jedna pohledávka (více pohledávek) je zajištěna **na několika různých zástavách společně – vespolek** (např. pro pohledávku ve výši 1 mil. Kč je zřízeno ZP na budově, pozemku, cenném obraze a na jízdním kole)

- **ZP na věci nebrání vlastníkovi v dispozicích s věcí!!**
 - může ji prodávat, zřizovat k ní další ZP dalším věřitelům (tzv. pluralita zástav – výkon ZP při více zástavních věřitelích viz § 1371 an.), může k ní zřídit právo stavby (omezení § 1241), služebnost atd.
 - výjimka: po započetí výkonu ZP (§ 1363)
 - principem je však **ochrana zástavního věřitele!!**
 - srov. § 1888 odst. 2 (převzetí dluhu)

TERMINOLOGIE

- ***obligační věřitel*** – věřitel té pohledávky, která má být zajištěna zástavním právem
- ***obligační dlužník (osobní dlužník)*** – dlužník věřitele, jehož pohledávka má být zajištěna zástavním právem
- ***zástavní věřitel*** – obligační věřitel, jehož pohledávka byla zajištěna zástavním právem (zástavním věřitelem je vždy bez výjimky obligační věřitel!)
- ***zástavce*** – subjekt, který zřídil ve prospěch zástavního věřitele zástavní právo (ten, kdo dal zástavu) – bude jím **zásadně vlastník zástavy**, ale není to bezvýjimečné (srov. § 1343 odst. 2); zástavce zároveň nemusí být obligačním dlužníkem (zástavu může poskytnout ve prospěch obligačního dlužníka někdo jiný)
- ***zástavní dlužník*** – vlastník zástavy, ať již je či není zástavcem (např. ten, na něhož byla převedena zastavená věc) či obligačním dlužníkem
 - je povinný ze zástavního práva: má povinnost strpět jeho realizaci (§ 1367)

OBLIGAČNÍ A ZÁSTAVNÍ VZTAH

PŘEDPOKLADY VZNIKU ZP

- **předpoklady vzniku**
 - způsobilá zástava
 - způsobilý dluh (pohledávka)
 - právní důvod vzniku
- **způsobilá zástava (§ 1310)**
 - zástavou může být každá věc, s níž lze obchodovat
 - **tzv. budoucí zástavní právo:** zástavní právo lze zřídit i k věci, k níž zástavnímu dlužníku vznikne *vlastnické* právo teprve v budoucnu (§ 1341). Je-li taková věc zapsána ve veřejném seznamu nebo v rejstříku zástav, zapíše se k ní zástavní právo, pokud s tím vlastník věci souhlasí
 - věc movitá i nemovitá (některé věci mají zvláštní režim – např. letadla – § 4 an. zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví)

ZPŮSOBILÁ ZÁSTAVA

- spoluvlastnický podíl na věci (k zastavení podílu se nevyžaduje souhlas spoluvlastníků)
 - podíl v obchodní korporaci (§ 1320 an.)
 - cenný papír a zaknihovaný c. p. (§ 1328 an.)
 - účet vlastníka zaknihovaných c. p. (§ 1333 an.)
 - pohledávka (§ 1335 an.)
 - věc hromadná (§ 1347 a 1348)
-
- Rozsah ZP (§ 1346): ZP se vztahuje na **zástavu**, na její **přírůstek** i **příslušenství**, ledaže zástavní smlouva určí něco jiného. Z **plodů a užitků** se zástavní právo vztahuje jen na ty, které nejsou odděleny. Je-li zastavena pohledávka, náleží zástavnímu věřiteli i každé právo, které pohledávku zajišťuje

- **zastavení cizí věci (§ 1343 a 1344)**
 - výjimka z principu *nemo plus iuris (nemo dat quod non habet)*
 - zástavce může dát jako zástavu cizí věc jen se souhlasem vlastníka (princip). Dá-li zástavce jako zástavu cizí **movitou** věc bez souhlasu vlastníka, vznikne zástavní právo, je-li věc **odevzdána** zástavnímu věřiteli a ten ji **přijme v dobré víře**, že zástavce je oprávněn věc zastavit (jak u věci nemovité neevidované ve veř. seznamu??)
 - u věcí **evidovaných ve veřejném seznamu** (§ 984) – princip materiální publicity
 - srov. Melzer, F., Tégl, P. Glosa: K rozhodnutí NS ve věci určení okamžiku, k němuž se posuzuje naplnění předpokladů nabytí zástavního práva k nemovitosti. Bulletin Advokacie, č. 7-8/2020, s. 73 a násl.
 - zastavení cizí movité věci **v zastavárenském závodu** – vlastník má právo na vydání věci vůči provozovateli zastavárenského závodu, pokud prokáže, že věc pozbyl ztrátou nebo činem povahy úmyslného trestného činu (vlastník nemá povinnost zaplatit za věc náhradu)
 - srov. § 1110

ZPŮSOBILÝ DLUH (POHLEDÁVKA)

- **předmět zajištění**
- **způsobilý dluh (pohledávka) (§ 1311)**
 - zásadně jen dluh platný (i rel. neplatný) a existující
 - ZP lze zajistit dluh o určité výši nebo dluh, jehož výši lze určit kdykoli v době trvání ZP
 - ZP lze zajistit dluh peněžitý i nepeněžitý, podmíněný nebo i takový, který má vzniknout teprve v budoucnu (nutnost dostatečné specifikace!!)
 - peněžitý dluh – do celé jeho výše nebo do části (nikoli však ve vyšším rozsahu)
 - nepeněžitý dluh – do výše jeho obvyklé ceny v době vzniku ZP (§ 1368 odst. 1)
- **Rozsah zajištění:** § 1313: dluh a jeho příslušenství (X smluvní pokuta: je-li to ujednáno)

- z hlediska určitosti:
 - ZP lze zajistit i dluhy určitého druhu vznikající dlužníkovi vůči zástavnímu věřiteli v určité době nebo i různé dluhy vznikající vůči zástavnímu věřiteli z téhož právního důvodu

PRÁVNÍ DŮVOD VZNIKU

- **právní důvod vzniku (tzv. zřízení ZP)**
 - smlouva
 - rozhodnutí orgánu veřejné moci
 - smlouva ve spojení s rozhodnutím orgánu veřejné moci
 - jiné právní důvody

- **smlouva (§ 1312 an.) – zástavní smlouva**
 - smlouvou se ZP **zřizuje**, ale **vzniká** zásadně až v důsledku dalších skutečností
 - ve smlouvě nutno vymezit **zástavu** a **zajištěný dluh** (právní důvod vzniku a rozsah, splatnost, popř. den vzniku)
 - ZP zajišťuje i příslušenství dluhu; smluvní pokutu jen tehdy, je-li to ujednáno

- **forma smlouvy**
 - **ústní**
 - je-li mov. věc jako zástava odevzdána zástavnímu věřiteli či třetí osobě při uzavření smlouvy (§ 1314 odst. 1)
 - **písemná**
 - zásada u věcí movitých (§ 1314 odst. 1)
 - u nemovité věci evidované ve veř. seznamu (§ 560)
 - **forma veřejné listiny** (notářského zápisu)
 - je-li zástavou závod či jiná věc hromadná
 - je-li zástavou nemovitá věc neevidovaná ve veř. seznamu
 - má-li zástavní právo k mov. věci vzniknout zápisem do rejstříku zástav

- **zakázaná ujednání (§ 1315)**

(1) Zakazují se ujednání, podle kterých dlužník nebo zástavce nesmí zástavu vyplatit.

(2) Dokud zajištěný dluh nedospěje, zakazuje se ujednat, že

a) zástavní věřitel se nebude domáhat uspokojení ze zástavy,

b) věřitel **může zástavu zpeněžit libovolným způsobem nebo si ji za libovolnou, anebo předem určenou cenu může ponechat nebo**

- *propadná zástava*

- *ujednaný způsob prodeje (např. z volné ruky)*

c) věřitel může brát ze zástavy plody nebo užitky.

- *tzv. antichretická (užívací) zástava*

(3) Je-li zástavcem nebo zástavním dlužníkem spotřebitel nebo člověk, který je malým nebo středním podnikatelem, nepřihlíží se k ujednání s obsahem uvedeným v odstavci 2 písm. b), ať již k němu došlo před dospělostí zajištěného dluhu nebo i poté, co zajištěný dluh dospěl.

- **vznik ZP na základě smlouvy**
 - **u věcí zapsaných** ve veř. seznamu (mov. i nem.)
 - zápisem (§ 1316)
 - **u movitých věcí nezapsaných** ve veř. seznamu
 - odevzdáním zástavnímu věřiteli (§ 1317 odst. 1)
 - odevzdáním třetí osobě (úschova) (§ 1318)
 - označením zástavy, tzv. znamením (§ 1317 odst. 2)
 - zápisem do rejstříku zástav NK ČR (bez odevzdání) (§ 1319 odst. 1) – smlouva musí mít formu veř. listiny (§ 1314 odst. 2 písm. c)
 - **u nemovitých věcí nezapsaných** ve veř. seznamu, u **závodu a movité věci hromadné**
 - zápisem do rejstříku zástav (§ 1319 odst. 2)

- zvláštní pravidla o zastavení podílu v korporaci, cenného papíru nebo zaknihovaného c. p., účtu vlastníka zaknihovaných c. p. a pohledávky (§ 1320 an.)

- **budoucí ZP (§ 1341)**
 - vazba na § 1310 odst. 2
 - **terminologická chyba v zákoně!!** § 1341 odst. 1: „*má-li se stát zástavou věc, k níž má zástavnímu dlužníku vzniknout vlastnické právo...*“

- **zákaz zastavení (negative pledge)**
 - § 1309 odst. 2
 - vazba na § 1761!

- **ZP z rozhodnutí orgánu veřejné moci (§ 1342)**
 - zřizuje-li se ZP rozhodnutím orgánu veřejné moci, vzniká zástavní právo vykonatelností rozhodnutí, ledaže je v něm stanovena doba pozdější (případně zápis do veř. seznamu – deklaratorní)
 - př.: **soudcovské ZP** na nemovité věci (§ 338b an. OSŘ)
 - vzniká proti vůli zástavce na žádost věřitele jako druh výkonu rozhodnutí dle OSŘ
 - věřitel musí soudu označit nemovitost dlužníka (zástavce), k níž má být ZP zřízeno a doložit, že je v dlužníkově vlastnictví a dále prokázat vykonatelné rozhodnutí soudu (exekuční titul) na peněžité plnění proti dlužníkovi
 - ZP vzniká již samotným nařízením výkonu rozhodnutí, do katastru se zapisuje záznamem
 - účel soudcovského ZP – snaha zachovat nemovitost pro její pozdější nucený prodej s vyhlídkou růstu její ceny

- **ZP vznikající na základě smlouvy ve spojení s rozhodnutím orgánu veřejné moci (např. § 1696 odst. 1 a 2)**
- **ZP vznikající ze zákona (např. § 2344)**
- **změny zástavy jako samostatné věci (§ 1346 an.)**
 - zejm. přeměna zástavy na novou věc, spojení zástavy s jinou věcí, rozdělení zástavy, spojení dvou zástav (§ 1350)

PRÁVA A POVINNOSTI ZE ZP

- **Zásadní kogentnost (X relativní účinky mezi strany dohody)**
- **Práva a povinnosti před splatností zajištěného dluhu**
 - záleží na předmětu zástavy a na tom, **kdo zástavu opatruje**
 - *pokud **zástavní dlužník*** (§ 1353) – povinnost zdržet se všeho, čím se zástava zhoršuje na úkor zástavního věřitele (případně povinnost doplnit zástavu)
 - *pokud **zástavní věřitel*** (§ 1356) – je oprávněn mít zástavu u sebe a povinen pečovat o ni jako řádný hospodář, užívat ji může pouze se souhlasem zástavního dlužníka
 - ☒ Tzv. antichretická (užívací) zástava (§ 1315 II c)
 - *pokud **třetí osoba*** (§ 1357) – nesmí ji užívat nebo umožnit její užití jinému

VÝKON (REALIZACE) ZP

- **práva a povinnosti po splatnosti zajištěného dluhu (výkon ZP)**
 - možnost náhradního uspokojení – pouze právo, nikoli povinnost věřitele
 - **3 možnosti** zpeněžení zástavy na návrh zástavního věřitele (§ 1359)
 - **realizace způsobem, na němž se zástavní věřitel dohodnul se zástavcem, resp. zást. dlužníkem** (zejm. prodej „z volné ruky“, propadnutí zástavy za podmínek § 1315 apod.)
 - **soudní prodej zástavy** (§ 353a an. zákona o zvláštních řízeních soudních; § 258 III, § 338a OSŘ)
 - **prodej ve veřejné dražbě** (zákon č. 26/2000 Sb.)

- **soudní prodej zástavy (2 fáze)**
 - žaloba zástavního věřitele proti zástavnímu dlužníkovi **o nařízení soudního prodeje zástavy** (§ 353a an. ZZŘS) – důsledek: usnesení o nařízení prodeje zástavy (soud nařídí prodej zástavy, doloží-li zástavní věřitel zajištěnou pohledávku, zástavní právo k zástavě a kdo je zástavním dlužníkem)
 - dle vykonatelného usnesení o nařízení soudního prodeje zástavy lze na návrh věřitele nařídít **výkon rozhodnutí prodejem zástavy** (§ 338a OSŘ) – užití ustanovení o výkonu rozhodnutí movitých věcí a nemovitostí

Oznámení výkonu zástavního práva

- § 1362: započetí výkonu zástavního práva **oznámí** zástavní věřitel v písemné formě zástavnímu dlužníkovi; v oznámení uvede, jak se ze zástavy uspokojí. Je-li zástavní právo zapsáno ve veřejném seznamu nebo v rejstříku zástav, zajistí zástavní věřitel zápis započetí výkonu zástavního práva také v tomto rejstříku
 - zákaz zcizení: § 1363
- Lhůta pro započetí: § 1364 (30 dnů)

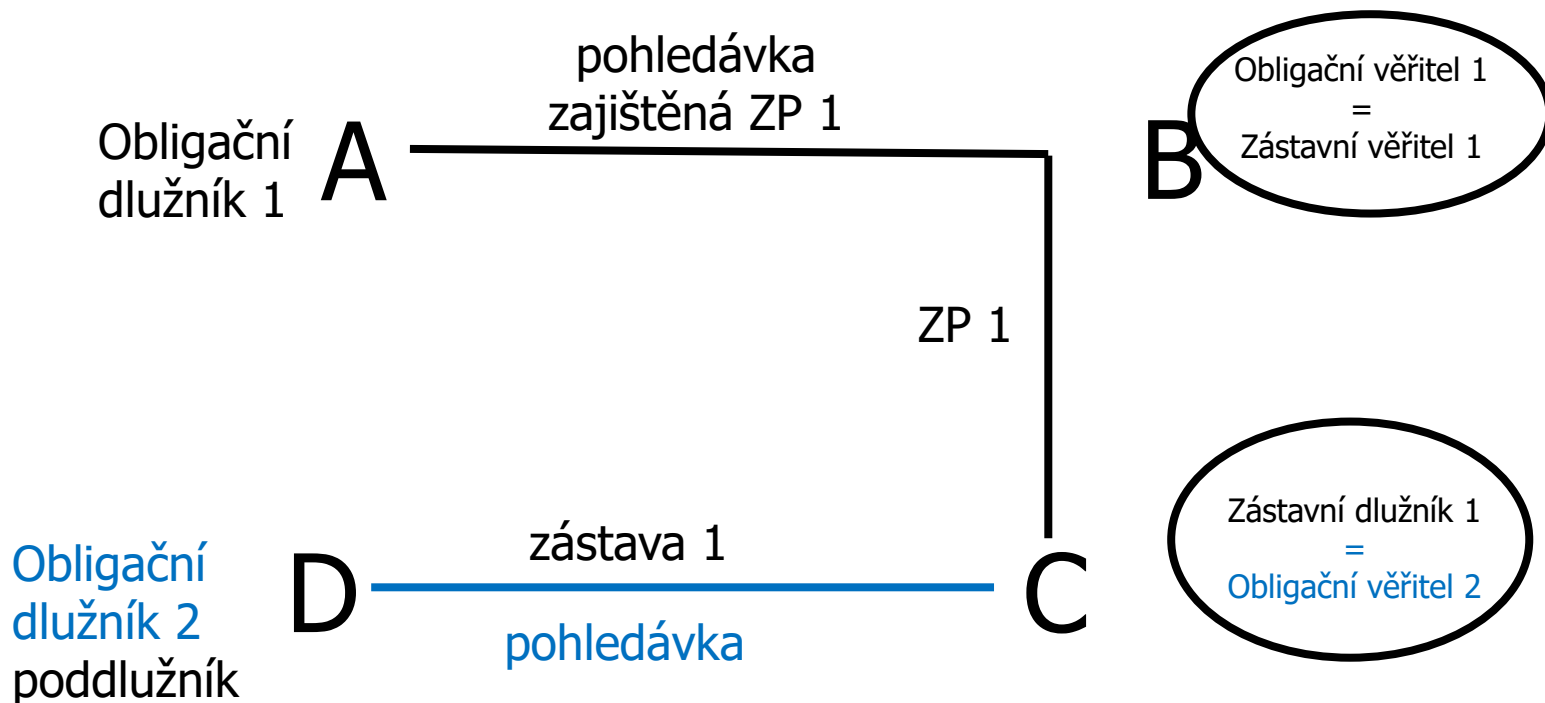
Ujednaný způsob zpeněžení (§ 1365)

- Výslovně připouští § 1359 + omezení dle § 1315 II písm. b)
- § 1365: ujedná-li se, že zástavní věřitel může zástavu prodat jiným způsobem než ve veřejné dražbě, je povinen postupovat při prodeji **s odbornou péčí v zájmu svém i v zájmu zástavního dlužníka** tak, aby zástavu prodal za cenu, za kterou lze srovnatelnou věc obvykle prodat za srovnatelných okolností na daném místě a v daném čase. Poruší-li zástavní věřitel tuto povinnost, nedotýká se to práv třetích osob nabytých v dobré víře. Ujedná-li se, jak zástavní věřitel zástavu zpeněží, může věřitel kdykoli během výkonu zástavního práva jeho způsob **změnit** tak, že zástavu prodá ve veřejné dražbě nebo že ji zpeněží podle jiného zákon

Zastavení pohledávky

- Vznik (§ 1335):
 - smlouva +
 - oznámení/prokázání (podobně jako u cese)
- Vliv na povinnosti poddlužníka (§ 1336)
 - před splatností: nedílné plnění ZV + ZD
 - po splatnosti: plnění ZV
- Realizace (§ 1337):
 - nikoli zpeněžení (prodej) pohledávky!
 - peněžité plnění PD: jako s výtěžkem ze zpeněžení
 - plnění jiné věci: vznik zástavního práva na věci

Zastavení pohledávky

Zastavení věci hromadné

- Princip plovoucí zástavy
 - § 1347: Při zastavení hromadné věci se zástavní právo vztahuje na zástavcovy jednotlivé věci náležející k zástavě a jí sloužící, ať jsou kdekoli. Zástavní právo se vztahuje na každou jednotlivou věc, která k hromadné věci přibude, a zanikne ke každé jednotlivé věci, která se od hromadné věci odloučí.
- Vztah zástavního práva k věci hromadné X k individuální věci (§ 1348)

Povinnost zástavního dlužníka

- § 1367: zástavní dlužník **strpí výkon zástavního práva**, vydá zástavnímu věřiteli zástavu i s listinami potřebnými k převzetí, prodeji a užívání a poskytne mu další potřebnou součinnost. Má-li zástavu nebo listiny u sebe třetí osoba, má stejnou povinnost. Kdo má zástavu u sebe, zdrží se všeho, čím by se hodnota zástavy zmenšila

Rozsah a následky uspokojení dluhu výkonem zástavního práva

- § 1368: z výtěžku zpeněžení zástavy se hradí pohledávka včetně příslušenství a nákladů, na jejichž náhradu má zástavní věřitel právo. Byl-li zajištěn **nepeněžitý dluh**, má se za to, že věřiteli náleží peněžitě plnění do výše obvyklé ceny pohledávky v době vzniku zástavního práva; to platí i tehdy, je-li příslušenství zajištěného dluhu nepeněžitě.
- úhradou pohledávky ze zpeněžené zástavy vznikají zástavnímu dlužníku stejná práva, **jako by dluh splnil sám** (tzv. zákonná subrogace – zástavní dlužník má nárok na náhradu proti obligačnímu dlužníkovi); **§ 1937 odst. 2**
- Hyperocha: § 1370 v. 2

- Srov. přechod dluhu na nabyvatele zastavené věci zapsané ve veřejném seznamu (§ 1888 odst. 2)

Pořadí uspokojení zástavních práv (§ 1371 an.)

- Kritéria pořadí:
 - doba vzniku
 - budoucí zástavní právo (§ 1371 II)
 - dle způsobu (§ 1371 III)
- Dispozice s pořadím (§ 1372)
- Účinky výkonu při více zástavních práv
 - přednostní zástavní věřitel (§ 1374)
 - jiný (§ 1375)
- ALE: zvláštní úprava procesních předpisů (OSŘ, InsZ)

ZÁNİK ZP (§ 1376 an.)

- zánikem zajištěného dluhu, a to jakýmkoli způsobem (splnění, prominutí dluhu apod.) – **důsledek principu akcesority ZP**
- zástavní právo zanikne, ale **pohledávka trvá**
 - zanikne-li zástava
 - vzdá-li se zástavní věřitel zástavního práva
 - vrátí-li zástavní věřitel zástavu zástavci nebo zástavnímu dlužníkovi
 - složí-li zástavce nebo zástavní dlužník zástavnímu věřiteli cenu zastavené věci
 - uplyne-li doba, na niž bylo zástavní právo zřízeno
- ZP zanikne i tehdy, nabyla-li další osoba k zastavené věci vlastnické právo v dobré víře, že věc není zatížená zástavním právem (*dobrá víra očišťuje*). To neplatí, je-li zástavní právo zapsáno v rejstříku zástav nebo ve veřejném seznamu.

UVOLNĚNÉ ZP (§ 1380 an.)

- Uvolněné zástavní právo X uvolněná zástava
- uvolní-li se zástava zánikem ZP a není-li ve **veřejném seznamu** zápis o ZP ještě vymazán, považuje se ZP za uvolněné a vlastník věci může spojit uvolněné ZP s jiným dluhem, který nepřevyšuje původní dluh
- nezajistí-li vlastník uvolněným zástavním právem jiný dluh do deseti let od zápisu uvolnění ZP, jeho právo učinit tak zaniká
- bylo-li do veřejného seznamu zapsáno uvolnění zástavního práva, lze je před uplynutím deseti let vymazat jen společně se ZP
- nezajistil-li vlastník uvolněným zástavním právem nový dluh, nepřihlíží se po zpeněžení zástavy k uvolněnému ZP při rozdělení výtěžku

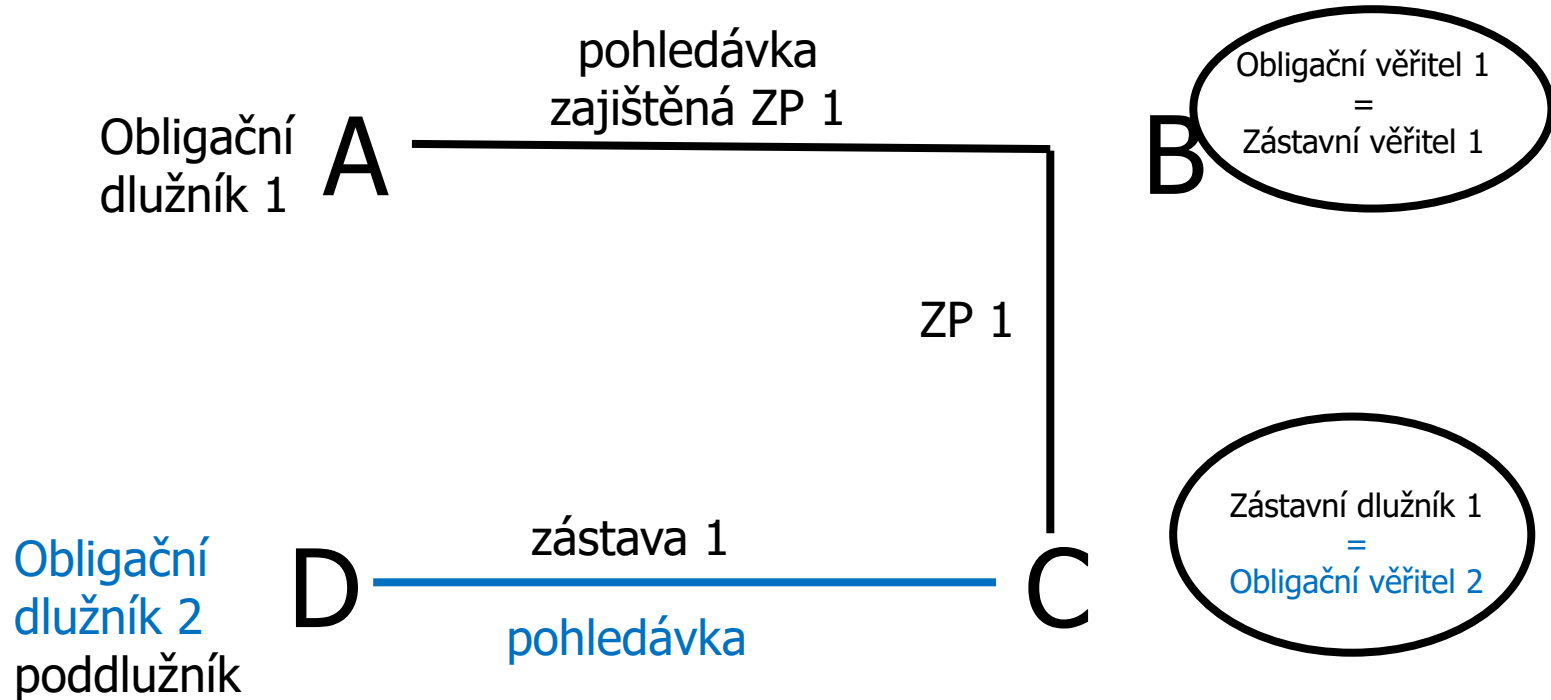
ZÁMĚNA ZP

- § 1385 an.: bylo-li zástavní právo zapsáno do veřejného seznamu, může vlastník věci žádat, aby v pořadí zástavního práva váznoucího na věci a k zajištění dluhu, který nepřevyšuje původní dluh, bylo zapsáno zástavní právo pod podmínkou, že do roka po zápisu nového zástavního práva bude staré zástavní právo vymazáno
 - Např. případy refinancování úvěru
- o výmaz starého zástavního práva může žádat vlastník věcí nebo věřitel, v jehož prospěch má být nové zástavní právo zřízeno. Neučiní-li tak s úspěchem do roka, zanikne nové zástavní právo uplynutím této doby. Příslušný orgán veřejné moci nové zástavní právo vymaže i bez návrhu spolu se všemi zápisy, které se k němu vztahují

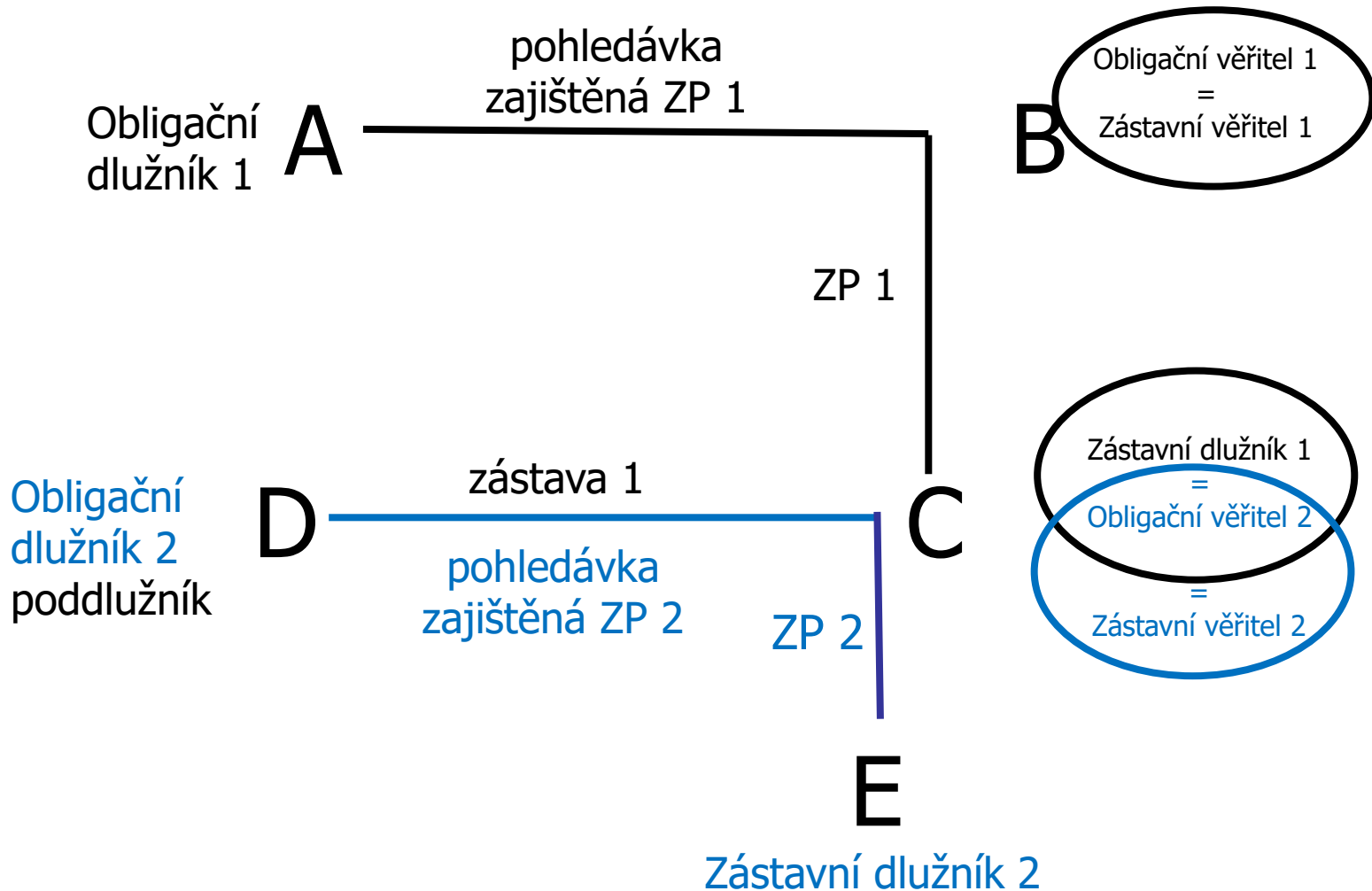
PODZÁSTAVNÍ PRÁVO

- § 1390 an.: vzniká zastavením pohledávky zajištěné zástavním právem (zastavení na druhou)
- ke vzniku PZP není třeba souhlasu zástavního dlužníka (vlastníka zástavy)
 - účinky PZP vůči vlastníku zástavy nastávají
 - bylo-li mu doručeno oznámení o jeho vzniku, nebo
 - je-li zástavou věc, k níž vzniká zástavní právo zápisem do rejstříku zástav nebo zvláštního veřejného seznamu, zápisem do tohoto seznamu; tímto zápisem podzástavní právo vzniká
- **podzástavní věřitel se může domáhat uspokojení z podzástavy místo podzástavce, jakmile je dluh zajištěný podzástavním právem splatný**
- přiměřená aplikace ustanovení o zástavním právu

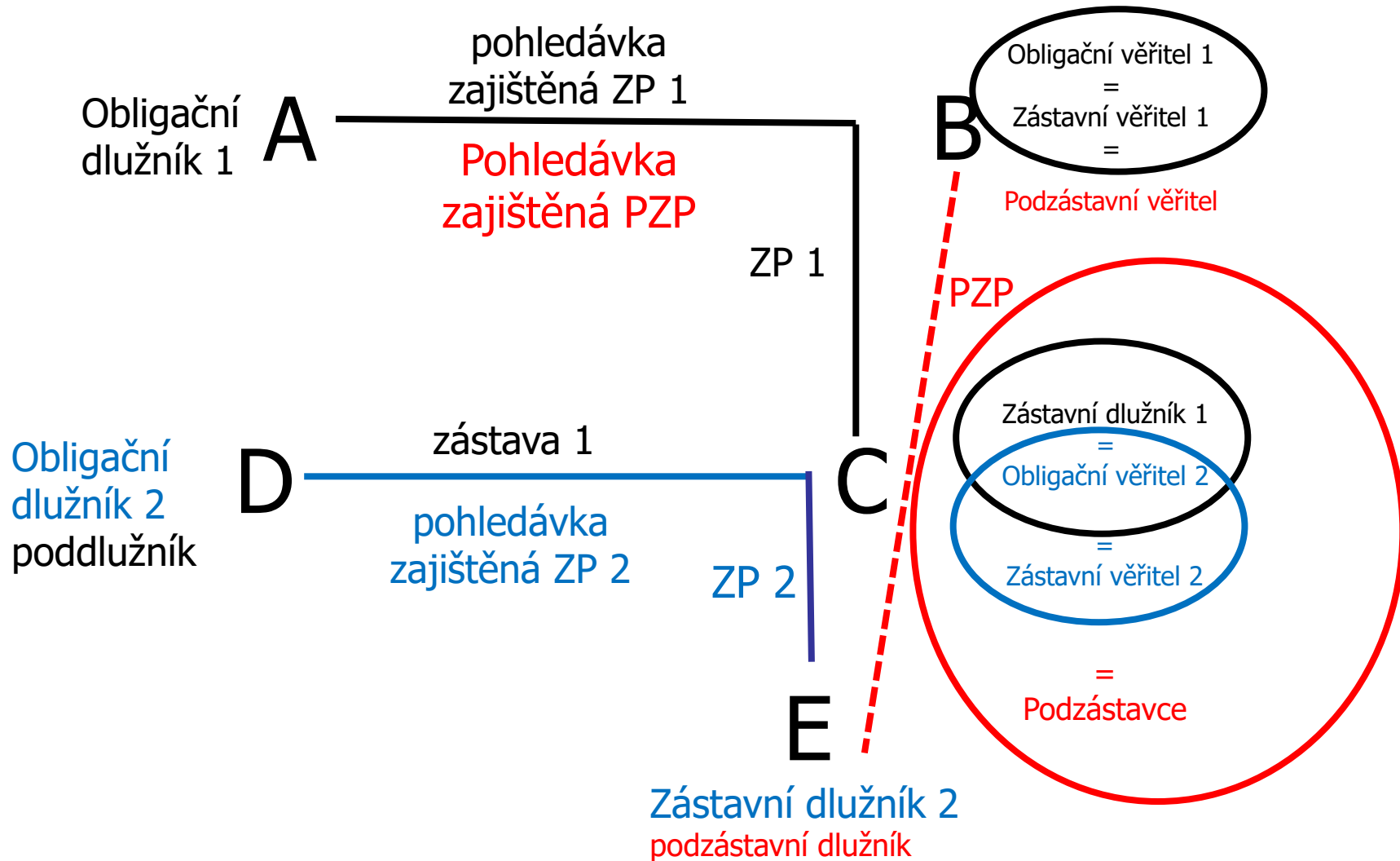
Vztahy z podzástavního práva I.

Vztahy z podzástavního práva II.

Vztahy z podzástavního práva III.

ZADRŽOVACÍ PRÁVO

- **zadržovací právo (§ 1395 an.)**
 - zajišťovací věcné právo k věci cizí, jehož účelem je **zajištění pohledávky** věřitele proti dlužníku (obecně stejné vymezení jako u zástavního práva – ve srovnání s ním však existují některé rozdíly)
 - způsob **věcného** zajištění věřitele **s preferencí oprávněného před jinými věřiteli**, a to i zástavními (§ 1398)
 - ZP má funkci **zajišťovací** i **uhrazovací** (věřitel může realizovat zadržanou věc dle § 1359 an. – analogická užití ustanovení o výkonu zástavního práva)
 - působí i vůči třetím osobám
 - superiorita zadržovacího práva
 - Nevyžaduje se tzv. konexita (?)

- kdo má povinnost vydat cizí **movitou** věc, kterou má u sebe, může ji ze své vůle zadržet k zajištění **splatného dluhu** osoby, jíž by jinak měl věc vydat
 - musí být tato osoba vlastníkem věci? – např. nájemce dá pronajatou movitou věc do opravy
 - ☒ Ize i zadržet i cizí věc, srov. i rozhodnutí NS ČR, sp. zn. 21 Cdo 2265/2005)
 - ☒ Spíše však: za předpokladu ochrany dobré víry; jinak neospravedlnitelné vyvlastnění
- zadržovací právo lze vykonat i k zajištění **dosud nesplatného dluhu** (§ 1395 odst. 2)
- obecné (§ 1395 an.) a zvláštní (např. § 1015) zadržovací právo

VZNIK

- ZP vzniká **jednostranným právním jednáním** zadržovatele, jímž vyjadřuje vůli zadržet věc (zadržením movité věci)
- nevyžaduje se smlouva ani jiná další právní skutečnost (smlouva však není vyloučena)
- zadržet cizí věc nesmí ten, kdo ji **má u sebe neprávem**, zejména zmocnil-li se jí násilně nebo lstí. Zadržet cizí věc nesmí ani ten, komu bylo uloženo, aby s ní naložil způsobem neslučitelným s výkonem zadržovacího práva; to neplatí, měl-li věc u sebe v době zahájení insolvenčního řízení, ve kterém se řeší úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka

POVINNOSTI ZADRŽOVATELE

- kdo zadržel cizí věc, vyrozumí dlužníka o jejím zadržení a jeho důvodu. Má-li věřitel věc u sebe na základě smlouvy uzavřené v písemné formě, vyžaduje i vyrozumění písemnou formu
- věřitel je povinen pečovat o zadrženou věc jako řádný hospodář a má proti dlužníku právo na náhradu nákladů jako řádný držitel. Užívat zadrženou věc může věřitel jen se souhlasem dlužníka a způsobem pro dlužníka neškodným

REALIZACE ZADRŽOVACÍHO PRÁVA

- Uhrazovací funkce: uspokojení ze zpeněžení
- Pro zpeněžení zadržené věci věřitelem platí obdobně § 1359
- tzv. superpriorita: věřiteli, který zajistil svou pohledávku zadržovacím právem, náleží z výtěžku zpeněžení zadržené věci přednostní uspokojení před jiným věřitelem, a to i věřitelem zástavním.

ZÁNİK

- zánikem zajištěného dluhu, a to jakýmkoli způsobem (splnění, prominutí dluhu apod.)
- zánikem zadržované věci
- vzdáním se ZP jednostranně věřitelem či dohodou s vlastníkem
- dostane-li se věc trvale z moci věřitele
- dáním jiné dostatečné jistoty věřiteli

Děkuji za pozornost